

Brüsszel, 2014.6.2.
COM(2014) 403 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

**Bulgária 2014. évi nemzeti reformprogramjáról
és Bulgária 2014. évi konvergenciaprogramjának tanácsi véleményezéséről**

{SWD(2014) 403 final}

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Bulgária 2014. évi nemzeti reformprogramjáról

és Bulgária 2014. évi konvergenciaprogramjának tanácsi véleményezéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre¹ és különösen annak 9. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre² és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására³,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira⁴,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

- (1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án jóváhagyta a Bizottság „Európa 2020” elnevezésű, a gazdaságpolitikák fokozott összehangolásán alapuló, a növekedést és a foglalkoztatást célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát, amely stratégia azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy javuljanak Európa lehetőségei a fenntartható növekedés és a versenyképesség terén.
- (2) A Tanács a Bizottság javaslatai alapján 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot, amelyek

¹ HL L 209., 1997.8.2., 1. o.

² HL L 306., 2011.11.23., 25. o.

³ COM(2014) 403 final.

⁴ P7_TA(2014)0128 és P7_TA(2014)0129.

együtt alkotják az „integrált iránymutatásokat”. A tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe az integrált iránymutatásokat.

- (3) Az állam-, illetve kormányfők 2012. június 29-én elfogadták a Növekedési és Munkahely-teremtési Paktumot, amely koherens keretet teremt a minden lehetséges ösztönzőt, jogi és szakpolitikai eszközt felhasználó tagállami, uniós és euróövezeti tevékenységek számára. Döntöttek a tagállami szinten megvalósítandó intézkedésekről, és kifejezték teljes körű elkötelezettségüket az „Európa 2020” stratégia céljainak megvalósítása és az országspecifikus ajánlások végrehajtása iránt.
- (4) A Tanács 2013. július 9-én ajánlást fogadott el Bulgária 2013. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményezte Bulgária 2012–2016-os időszakra vonatkozó aktualizált konvergenciaprogramját.
- (5) A Bizottság 2013. november 13-án elfogadta az éves növekedési jelentést⁵, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2014. évi európai szemeszterét. Ugyanezen a napon a Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést⁶, amelyben Bulgáriát azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.
- (6) Az Európai Tanács 2013. december 20-án elfogadta a pénzügyi stabilitás, a költségvetési konszolidáció és a növekedést ösztönző intézkedések biztosítására irányuló prioritásokat. Hangsúlyozta, hogy differenciált és növekedést elősegítő költségvetési konszolidációt kell végrehajtani, helyre kell állítani a gazdaságnak történő hitelnyújtás rendes feltételeit, ösztönözni kell a növekedést és a versenyképességet, kezelni kell a munkanélküliséget és a válság társadalmi következményeit, valamint korszerűsíteni kell a közigazgatást.
- (7) A Bizottság 2014. március 5-én az 1176/2011/EU rendelet 5. cikkének megfelelően közzétette a Bulgáriára vonatkozó részletes vizsgálat eredményeit⁷. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Bulgáriában továbbra is makrogazdasági egyensúlyhiány tapasztalható, amely nyomon követést és szakpolitikai intézkedéseket tesz szükségessé. Mindenekelőtt a munkaerőpiac elhúzódó kiigazítása indokolja a szakpolitikai fellépést, a külső pozíciók korrekciója és a vállalatok hitelállományának leépítése viszont jól halad előre.
- (8) Bulgária 2014. április 17-én benyújtotta 2014. évi nemzeti reformprogramját, valamint 2014. évi konvergenciaprogramját. A kapcsolódási pontok figyelembevételére érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.
- (9) A 2014. évi konvergenciaprogramban felvázolt költségvetési stratégia célja a GDP – 1 %-ának megfelelő strukturális hiányban meghatározott középtávú költségvetési cél megvalósítása 2016-ra. A középtávú költségvetési cél szigorúbb a Stabilitási és Növekedési Paktumban előírtnál. A közös finanszírozású projektekre tekintettel Bulgária 2013-ban a GDP 0,6 %-ának, 2014-ben pedig a GDP 0,1 %-ának megfelelő mértékkel átmenetileg eltérhet a középtávú költségvetési céltól. A program szerint az (újraszámított) strukturális egyenleg 2014-ben a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben romlik a GDP –1,3 %-ára, majd 2015-ben a GDP 0,3 %-ának megfelelő mértékben javul a GDP –1,0 %-ára, így biztosított a középtávú célhoz való visszatérés. A kormányzati kiadások növekedésének mértéke 2014–2015-ben nem

---

⁵ COM(2013) 800 final.

⁶ COM(2013) 790 final.

⁷ SWD(2014) 76 final.

haladja meg a viszonyítási alapul szolgáló megfelelő középtávú kiadási referenciaértéket, így a költségvetési tervek összhangban vannak a Stabilitási és Növekedési Paktum előírásával. Az adósságráta jóval a GDP 60 %-a alatt marad, és a konvergenciaprogram szerint a programidőszak végére várhatóan csak csekély mértékben növekszik, a GDP 20,6 %-ára. A konvergenciaprogramban szereplő költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv a 2014–2015-ös időszak tekintetében optimista: 2014-re 2,1 %-os, 2015-re 2,6 %-os éves növekedéssel számol a 2014. évi tavaszi bizottsági előrejelzésben szereplő 1,7 %-kal (2014) és 2,0 %-kal (2015) szemben. A Bizottság előrejelzése szerint Bulgária esetében a középtávú céltól való eltérés 2014-ben meghaladja a közösen finanszírozott projektekre való tekintettel lehetővé tett átmeneti eltérés mértékét, és a középtávú célhoz való előírt visszatérés 2015-ben nem valósul meg. A 2014. évi konvergenciaprogram és a bizottsági előrejelzés 1466/97/EK tanácsi rendelet szerinti értékelése alapján a Tanács úgy véli, hogy 2014–2015-ben fennáll a középtávú céltól való eltérés kockázata.

- (10) Bulgáriában továbbra is központi probléma az adózási fegyelem és az adóigazgatás minősége. A rendelkezésre álló becslések szerint Bulgáriában jelentős méretű a feketegazdaság, amit a be nem jelentett munkavégzésre vonatkozó adatok is megerősítenek. Az adóbeszedés igazgatási költségei és az adószabályoknak való megfelelés költségei viszonylag magasak. Bár számos intézkedésre került sor e problémák kezelése érdekében, Bulgáriának még mindig nincs az adózási fegyelemre vonatkozó olyan átfogó stratégiája, amely kiterjedne valamennyi adóhatóságra és magában foglalná az adóbeszedés legjelentősebb kockázatainak előzetes elemzését, valamint a hatályos intézkedések értékelését, ideértve az egyszerűsítésre és az ellenőrzések hatékonyságának javítására irányuló intézkedéseket is.
- (11) A nyugdíjreform terén tett korábbi kötelezettségvállalásai tekintetében Bulgária 2013-ban egy lépést visszalépett. További korai nyugdíjbavonulási formákat vezettek be és elhalasztották a kötelező nyugdíjkorhatár tervezett éves emelését. Nem történt előrelépés a nők és a férfiak kötelező nyugdíjkorhatárának összehangolása tekintetében, és nem tettek lépéseket a jogosultsági kritériumok szigorítása, valamint a rokkantnyugdíjas ellátásokkal kapcsolatos visszaélések ellenőrzésének szigorítása terén. A bolgár lakosság elöregedése az egyik leggyorsabb az Unióban, ami hátrányos hatást gyakorol a munkaerőpiacra, a gazdaság potenciális növekedésére és a nyugdíjrendszer finanszírozására. Bulgáriának ezért folytatnia kell a nyugdíjrendszer reformját. Az ország komoly kihívások előtt áll a kórházi ágazat ésszerűsítése és irányítása terén is, ideértve a kórház-finanszírozás átláthatóságának hiányát és a járóbeteg-ellátás nem megfelelő fejlettségét. Emellett a betegek által közvetlenül fizetendő, jogszabályilag megállapított díjak és a hálapénz magas aránya miatt a népesség egyes szegmensei ténylegesen ki vannak zárva az egészségügyi szolgáltatásokból. Az egészségi állapotra vonatkozó mutatók más tagállamokkal összehasonlítva rosszak, ami arra utal, hogy a jövőben strukturálisan magasabb egészségügyi közkiadásokkal kell számolni.
- (12) A munkaerőpiac elmúlt évekbeli gyenge teljesítménye korlátozta a gazdaság kiigazítási kapacitását és veszélyeztette növekedési potenciálját. A munkanélküliségi ráta 2013-ban stagnált, de a fiatal és a tartósan munkanélküliek száma tovább emelkedett. Bulgáriában az egyik legmagasabb a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok aránya, ami a humántőke komoly kihasználatlanságát és fejletlenségét jelzi. A foglalkoztatási szolgálat kapacitásának megerősítése terén csak rendkívül csekély előrelépés történt. Szükség van az aktív

munkaerő-piaci intézkedések hatékonyságának és hatókörének növelésére is. Bulgária nem tett a nyilvántartásba nem vett, többek között roma fiatalokra irányuló hatékony intézkedéseket, ami nincs összhangban az ifjúsági garancia célkitűzéseivel. A munkanélküliek jelentős hányadára nem terjed ki a szokásos szociális biztonsági háló, így (álláskeresői járadék és szociális segély híján) ők a családi szolidaritás igénybevételére és be nem jelentett munkára kényszerülnek. Uniós összehasonlításban Bulgáriában az egyik legsúlyosabb a szegénység és a társadalmi kirekesztettség kockázata. A társadalombiztosítási járulékfizetés alsó küszöbértékeinek meghatározása megakadályozhatja, hogy az alacsony képzettségű munkavállalók teljes mértékben részt vegyenek a legális gazdaságban. Készültek elemzések a lehetséges hatás mérésére, ezeket értékelni kell és megfelelő szakpolitikai intézkedések révén nyomon kell követni. Bulgáriában nincs egyértelmű iránymutatás a minimálbér átlátható megállapítása tekintetében. A kötelező minimálbér 2013. évi jelentős emelése negatív hatást gyakorolhat a foglalkoztatásra, ezért nyomon kell követni.

- (13) Még nem fogadták el az iskolai oktatásról szóló törvényt, amely keretet biztosít az iskolarendszer szükséges átfogó reformjához, ideértve a tananyag korszerűsítését, valamint a tanárképzés fejlesztését. Szükség van a szakképzés minőségének fokozására és az általános oktatási struktúrába való jobb integrálására, hogy lehetővé váljon a képzési utak rugalmas megválasztása, a korai iskolaelhagyás visszaszorítása és az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférés javítása. A felsőoktatás terén továbbra is kihívást jelent a munkaerő-piaci igényeknek való megfelelés javítása. A minőségtanúsítás alacsony színvonala hozzájárul a gyenge teljesítményhez. Jelenleg tárgyalják a felsőoktatásra vonatkozó új stratégiát, amelynek részét kell, hogy képezze az egyetemek irányításának átszervezése, amelyet az érdekelt felek, így az üzleti szféra és a diákok közvetlen bevonásával kell megvalósítani, továbbá az egyetemek konszolidációja és a felsőoktatás által kínált végzettségeknek a munkaerő-piaci igényekhez való hozzáigazítását célzó teljesítményalapú megközelítés alkalmazása. Változatlanul probléma a hátrányos helyzetű, és különösen a roma gyerekek oktatáshoz való hozzáférése. A kétéves kötelező iskola előtti nevelés bevezetése a jó irányba mutató alapvető intézkedés, amelyet – a korai iskolaelhagyást megakadályozó intézkedésekkel együtt – szigorúan végre kell hajtani. Fokozni kell a tanárok képzésének javítására irányuló meglévő kezdeményezéseket és csökkenteni kell az iskolákban előforduló tényleges szegregációt. A gyakorlatban még nem érvényesülnek a családi pótlék folyósítását az oktatásban való részvételhez kötő szabályok.
- (14) A közigazgatás korszerűsítését célzó szélesebb erőfeszítéseknek a széttöredezett megközelítés és a mélyreható reformok iránti elégtelen elkötelezettség miatt korlátozott hatásuk volt. A közigazgatás és a szabályozási hatóságok szakmai színvonalának és függetlenségének fokozása érdekében Bulgáriának összehangolt stratégiára van szüksége a közigazgatási reform terén, beleértve az érdemeken alapuló kinevezések rendszerét és a köztisztviselők előmenetelét, valamint a korrupciós kockázatok kezelésének hatékony struktúráját. Az általános üzleti környezet javításához további intézkedésekre van szükség. A kihívások közé tartozik a vállalkozások engedélyezése és nyilvántartásba vétele; a fizetésképtelenségi eljárások átlagosan több mint három évig tartanak és a megtérülési arány alacsony. 2013-ban a késedelmes fizetésekre vonatkozó új szabályokat fogadtak el, amelyeket végre kell hajtani. Az elektronikus kormányzat fejlesztése elakadt és elégtelen a rendszerek interoperabilitásának biztosítását és az egyablakos ügyintézés létrehozását célzó koordináció, ami hátráltatja az átláthatóság fokozására és az adminisztratív

terhek csökkentésére irányuló erőfeszítéseket. Egyszerű és kodifikált jogi keret hiányában a közbeszerzés terén összetett jogi és szabályozási környezet alakult ki, ami bizonytalanságot okoz a résztvevők számára. Emellett továbbra is komoly probléma az igazságszolgáltatás függetlensége, ami befolyásolja a bolgár üzleti környezetet. Bulgária hozott néhány intézkedést a korrupció kezelése érdekében, de az előrelépés összességében korlátozott és instabil, ami következetesebb ellenőrzést igényel és az összeférhetetlenség visszatartó erejű szankcionálását teszi szükségessé. Biztosítani kell továbbá a korrupcióellenes intézmények közötti jobb koordinációt és a politikai befolyástól való mentességüket.

- (15) Változatlanul korlátozott a verseny a villamosenergia- és a földgázágazatban. Ami az energiapiacok működését illeti, különösen javításra szoruló terület a villamosenergia- és gáztőzsde, valamint az átlátható nagykereskedelmi piac hiánya. A villamos energia szabad piacát egyetlen szállító határozza meg és a piac korlátozott méretéből adódóan a verseny nem tudja betölteni a költséghatékonyságot biztosító szerepét. A nemzeti szabályozó hatóság függetlensége és hatékonysága továbbra is korlátozott. A csekély számú szállítótól származó importtól való függés és az infrastruktúra-fejlesztés hiánya magában hordozza a hirtelen fellépő ellátási problémák veszélyét. A 2014–2020 közötti új programozási időszak keretében az energiahatékonyság javítását szolgáló átfogó intézkedéscsomagot javasolnak uniós finanszírozásra.
- (16) Az európai szemeszterrel összefüggésben a Bizottság elvégezte Bulgária gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, értékelt a konvergenciaprogramot és a nemzeti reformprogramot. Figyelembe vette nemcsak a programok Bulgária fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. Az alábbi 1–6. ajánlás tükrözi a Bizottság európai szemeszter keretében tett ajánlásait.
- (17) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta Bulgária konvergenciaprogramját, és arról alkotott véleményét⁸ különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi.
- (18) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Bulgária nemzeti reformprogramját és konvergenciaprogramját. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait különösen az alábbi 3–5. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Bulgária 2014–2015-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Tekintettel a Stabilitási és Növekedési Paktum előírásaihoz képest mutatkozó eltérésre, erősítse meg a 2014. évi költségvetési intézkedéseket. 2015-ben kövessen szilárd költségvetési stratégiát a középtávú költségvetési cél elérése és a későbbi időszakban történő fenntartása érdekében. Biztosítsa az új költségvetési tanács számára a megbízatásának teljesítéséhez szükséges kapacitást. Hajtson végre átfogó adóstratégiát az adóbevételek növelése, a feketegazdaság visszaszorítása és a megfelelési költségek csökkentése céljából.
2. Fogadjon el a nyugdíjrendszerre irányuló hosszú távú stratégiát, folytassa a kötelező nyugdíjkorhatár tervezett éves emelését és állapítson meg a kötelező nyugdíjkorhatárt hosszú távon a várható élettartamhoz igazító mechanizmust, miközben leépíti a korai nyugdíjba vonulás lehetőségeit, továbbá a férfiakra és a

⁸ Az 1466/97/EK rendelet 9. cikkének (2) bekezdése szerint.

nőkre egyformán érvényes kötelező nyugdíjkorhatárt vezet be. Szigorítsa a rokkantsági nyugellátásokra való jogosultsági kritériumokat és eljárásokat, például a kérelmezők megváltozott munkaképességének jobb figyelembevételével. Gondoskodjon a hatékony egészségügyi ellátásról, többek között a kórház-finanszírozás átláthatóságának növelése, a kórházhálózat optimalizálása és a járóbeteg-ellátás fejlesztése révén.

3. Javítsa a foglalkoztatási szolgálat hatékonyságát a teljesítmény-ellenőrzési rendszer fejlesztése, valamint a legkiszolgáltatottabbak, így az alacsony képzettségű és az idősebb munkavállalók, a tartósan munkanélküliek és a romák célzottabb kezelése révén. Növelje az aktív munkaerő-piaci intézkedések hatókörét és eredményességét az álláskeresők profiljának a kereslethez való igazítása, valamint a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő, munkanélküliként nem nyilvántartott fiatalok elérése érdekében. Javítsa az álláskeresési járadékok és a szociális juttatások tényleges hatókörét és az aktivizálási intézkedésekkel való összekapcsolásukat. Folytassa a társadalombiztosítási járulékfizetés alsó küszöbértékeinek átfogó felülvizsgálatát annak biztosítása érdekében, hogy a túl magas költségek miatt a rendszer ne szorítsa ki az alacsony képzettségű munkavállalókat a munkaerőpiacról. A szociális partnerekkel együttműködve dolgozzon ki átlátható iránymutatást a kötelező minimálbérnek a foglalkoztatásra és a versenyképességre gyakorolt hatás figyelembevételével történő kiigazításához. A szegénység enyhítése érdekében javítsa tovább a szociális transzferekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést és ezek hatékonyságát, különösen a gyerekek és az idősebb emberek tekintetében.
4. Fogadja el az iskolai oktatásról szóló törvényt és folytassa a szakképzés és a felsőoktatás reformját a különböző szinteken megszerzett készségek színvonalának és hasznosíthatóságának növelése céljából, miközben előmozdítja az oktatási intézmények és az üzleti szféra közötti partnerséget a felsőoktatás által kínált végzettségeknek a munkaerő-piaci igényekhez való hozzáigazítása érdekében. Erősítse a szakképzés és a képzési intézmények minőségét és javítsa az egész életen át tartó tanuláshoz való hozzáférést. Fokozza az erőfeszítéseket a hátrányos helyzetű, különösen a roma gyerekek inkluzív minőségi bölcsődei-óvodai oktatáshoz való hozzáféréseinek javítása céljából, és szigorúan hajtsa végre a családi pótlék folyósítását az oktatásban való részvételhez kötő szabályokat.
5. A bürokrácia csökkentésén, az elektronikus kormányzat előmozdításán, a fizetéseképtelenségi eljárások egyszerűsítésén és a késedelmes fizetésekre vonatkozó szabályozás végrehajtásán keresztül folytassa az üzleti környezet javítását, mindenekelőtt a kkv-k tekintetében. Az igazgatási kapacitás fokozása és a közbeszerzési hatóság által végzett előzetes ellenőrzések megerősítése révén javítsa a közbeszerzési rendszert és tegyen konkrét lépéseket az e-közbeszerzés megvalósítása felé. Fokozza a bíróságok színvonalát és függetlenségét és erősítse a korrupció elleni küzdelmet.
6. Folytassa az energiaágazat reformját a verseny, a piaci hatékonyság és az átláthatóság, valamint az energiahatékonyság fokozása érdekében, mindenekelőtt a piaci akadályok felszámolása, a szabályozott szegmens súlyának csökkentése, a villamos energia és a földgáz átlátható nagykereskedelmi piacának megteremtésére irányuló intézkedések megerősítése, a kvóták kivezetése és az energiaágazati szabályozó hatóság függetlenségének és igazgatási kapacitásának erősítése révén. Gyorsítsa fel a szomszédos tagállamokkal folytatott közös rendszerösszekötő projekteket és erősítse a kapacitást az ellátási zavarok kezelése érdekében.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

*a Tanács részéről
az elnök*